

Persbericht: helpt Limburgse bedrijven doet het weer beter dan voor corona

- 2 op 3 verwacht nog dit jaar terug op pre-covid niveau te zitten
- Onvoorspelbaarheid markt en onderbrekingen toeleveranciersketen zijn de grootste **kopbrekers**
- Limburgse bedrijven zetten **focus op digitalisering en opleiding** medewerkers onverminderd voort

De business van de helft van de Limburgse bedrijven zit vandaag alweer - minstens - op het niveau van voor de start van de coronapandemie. Tegen het einde van het jaar verwachten zelfs 2 op de 3 ondernemers het weer beter te doen dan vlak voor de covid-crisis. Dat blijkt uit een uitgebreide rondvraag van VKW Limburg en UNIZO Limburg bij hun leden.

De totale onvoorspelbaarheid van de markt - meer nog dan de verminderde vraag - en de onderbrekingen van de toeleveranciersketen worden bij uitstek aangehaald als de voornaamste hindernissen die de business van bedrijven negatief impacteerden tijdens de coronapandemie. Maar de grootste impact die corona achterlaat is misschien wel die van een forse versnelling in de digitalisering van de bedrijfsprocessen. Liefst 2 op 3 Limburgse bedrijven zetten daar het afgelopen jaar met investeringen op in. En die focus blijft ook post-corona.

Wanneer weer op niveau van voor corona?

Nagenoeg **twee derde (65%) van de Limburgse ondernemers** verwacht **tegen het eind van het jaar** dat de business van hun bedrijf opnieuw op hetzelfde niveau zal opereren als voor de start van de covid-crisis. Bijna de **helft (49%)** geeft zelfs aan dat dat **nu reeds het geval** is. Respectievelijk 14% en 8% gelooft die lat in de lente of zomer van volgend jaar te overschrijden. Maar voor **13% van bedrijven** zal het echter **nog meer dan een jaar duren** om het niveau van voor maart 2020 terug te bereiken. Zij denken dat hun businesscijfer pas in het najaar van 2022 (6%) of zelfs nog later (7%) van corona 'hersteld' te zijn.

Tegen wanneer verwacht je dat je business opnieuw op hetzelfde niveau zal zijn als voor de start van de COVID-crisis?

	% van de antwoorden	%
Is nu reeds het geval		49%
Tegen eind 2021		16%
Lente 2022		14%
Zomer 2022		8%
Later		7%
Najaar 2022		6%

Vergeleken op **sectorniveau** zijn de verschillen niet zo groot, behalve voor de **detailhandel**, waar **slechts de nipte helft** van de winkels (51%) denkt **nog dit jaar het pre-corona-niveau** te halen. **1 op 6** detailhandelaars (16%) vreest zelfs dat dit **ook in 2022 nog niet** zal lukken. Bij de **grootste bedrijven** zit **twee derde nu al** en **drie kwart zeker eind dit jaar** terug 'on track', terwijl het blijkbaar vooral in de bedrijfsgrootte van **10-19 werknemers** is dat bedrijven het nog altijd erg moeilijk hebben, met respectievelijk maar **37%** en **52%** die nu al of eind dit jaar beter doen dan voor corona.

Voornaamste hindernissen met negatieve impact op de business?

De **absolute onvoorspelbaarheid van de markt** had voor ondernemers de **zwaarste negatieve impact op de business** van hun bedrijf. **6 op 10 ondernemers** kruist dit aan, gevraagd naar de hindernissen waar ze vooral last van hebben gehad tijdens de coronapandemie. In de groothandel en bij de productiebedrijven speelde dit nog harder (7 op 10). Die onvoorspelbaarheid woog daarmee nog sterker door dan de verminderde vraag van klanten op zich (met 42% op 3 gerankt). De bouw had hier overigens opvallend weinig last van (18%). **Onderbrekingen van de toeleveranciersketen** - nog steeds een groot knelpunt in vele bedrijven op dit moment – staat **met 45% met stip** op plaats twee.

Van welke hindernissen heb je door de coronapandemie last gehad in die mate dat ze een negatieve impact hadden op je business?

(meerdere antwoorden mogelijk)

	% van de antwoorden	%
Onvoorspelbaarheid van de markt		60%
Onderbrekingen van de toeleveringsketen		45%
Verminderde vraag in de markt/van klanten		42%
Social distancing maatregelen		42%
Toegenomen administratie, bureaucratie		38%
Moeilijkheden bij het vinden van de juiste medewerkers/skills		32%
Reisbeperkingen		31%
Late betalingen door klanten		19%
Afname in het commitment van je medewerkers		18%

Ook de **social distance maatregelen op zich** (42%), de (door de coronacrisis nog meer) **toegenomen bureaucratie en administratie** (38%) en de **moeilijkheden om de juiste medewerkers en skills te vinden** (32%) hadden eveneens een grote negatieve impact. Dat geldt ook voor de **reisbeperkingen**, die door 31% van de bedrijven worden aangevinkt, maar door **internationaal actieve bedrijven** wellicht nog een stuk hoger in de rangorde zouden worden geplaatst. Toch al heel een stuk minder scoren late betalingen door klanten (19%) en een afname in het commitment van de medewerkers (18%).

Focus op digitalisering en opleiding van medewerkers

IT en digitalisering. Met **67%** steekt dit antwoord er **met kop en schouders bovenuit** op de vraag **waar de Limburgse bedrijven het afgelopen jaar** ten gevolge van de coronacrisis **vooral in geïnvesteerd** hebben. Liefst 2 op 3 Limburgse bedrijven zetten hier het afgelopen jaar dus met belangrijke investeringen op in. Daarmee is de **grootste impact die corona achterlaat misschien wel die van een forse versnelling in de digitalisering** bij onze bedrijven. 43% geeft daarnaast aan te hebben ingezet op **kostenreductie**, nagenoeg evenveel als bedrijven die de coronacrisis juist hebben aangewend om **extra in te zetten om het opleiden van medewerkers (41%)**.

En opvallend: **digitalisering en opleiding blijven** ook absoluut **top of mind** van de Limburgse bedrijven nu/wanneer de impact van de crisis substantieel afneemt. Telkens **46%** geeft aan hier **nu verder specifiek op te gaan inzetten**. Ook het ondersteunen en begeleiden van medewerkers kende een belangrijke investeringsfocus (34%), net zoals het investeren in de vernieuwing van (productie)processen (35%) en de ontwikkeling van nieuwe producten en/of diensten (32%). Voor de toekomst scoren deze aspecten zelfs nog iets hoger.

Op welke van onderstaande aspecten wil je specifiek inzetten zodra de impact van de crisis substantieel afneemt? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

	% van de antwoorden	%
IT en digitalisering		46%
Opleiden van mijn medewerkers		46%
Reductie van kosten		40%
Ondersteuning en begeleiding van mijn medewerkers		37%
Ontwikkeling van nieuwe of verbeterde (productie)processen		35%
Ontwikkeling van nieuwe producten en/of diensten		31%
Betreden van nieuwe markten met bestaande producten en/of diensten		29%
Betreden van nieuwe markten met nieuwe producten en/of diensten		24%
Verminderen van de ecologische impact van mijn bedrijf		21%